

SÖZEL BÖLÜM

DİKKAT! BU BÖLÜMDE CEVAPLAYACAĞINIZ TOPLAM SORU SAYISI 90'DIR.

İlk 45 Soru

"Türkçeyi Kullanma Gücü",

Son 45 Soru

"Sosyal Bilimlerdeki Temel Kavram ve İlkelerle Düşünme Gücü" ile ilgilidir.

Eşit Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme 90 dakika ayırmanız yararınıza olabilir. Sözel Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme biraz daha fazla zaman ayırabilirsiniz.

Bu bölümdeki sorularla ilgili cevaplarınızı, cevap kâğıdınızdaki "SÖZEL BÖLÜM"e işaretleyiniz.

1. Bir romancıyla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi, araç içindeki özellikle uyusmamaktadır?

- A) İşlediği konuyu, çizdiği ve betimlediği karakterleri, bunlar arasındaki ilişkileri bugüne değin başka hiçbir romancının yansıtmadığı bir biçimde vermiştir. (özgünlük)
- B) Anlatımını oluşturan söz değerlerini seçerken dilin sunduğu tüm olanaklardan yararlanmış, bunları kılı kırk yaran bir tutumla kullanmıştır. (titizlik)
- C) Okurken söyleyiş gücünü yaratmayan, anlamları herkesçe bilinen sözcükleri seçerek konuşma dilinin özelliklerini içeren, kısa cümleler kurmuştur. (akıcılık)
- D) Anlatımındaki ayrıntı zenginliği, ayrıntıları işlevsel bir biçimde verişini onun söylemine inandırıcı bir nitelik kazandırmıştır. (evrensellik)
- E) Dili, inceliklerine dikkat ederek güzel bir biçimde kullanması, onun her dönemde okunan, yapıtlarını yaşadığı günlerin sınıra dışına taşıyan bir yazar olmasını sağlamıştır. (kalıcılık)

2. Bir yazar şöyle diyor: "Sözcüklerin dediğini anlıyorum, bütün özelliklerini biliyorum, hepsinin tadına varıyorum; ama onları yan yana getirirken yeni çağrışımlar yaratamıyorum."

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok kullanılan sözcükleri yeğlememek
- B) Birbirinden kolayca ayıramamak
- C) Yerleşik kullanımların dışına çıkamamak
- D) Aralarında anlam ilişkisi kuramamak
- E) Yapıtın içeriğine göre biçimlendirememek

3. Bu sanatçımız için bir dili bilmek, o dilin edebiyatını bilmek demektir. O edebiyatın gizli kalmış köşelerinde yatan şiirleri, öyküleri bilmek demektir. Gerek Türkçe gerekse Fransızca yazdığı yazılarda, zaman zaman öyle alıntılar yapar ki şaşırır kalırsınız. Halk şiirimizden, özellikle tekke şiirimizden; ama aynı zamanda bir Yunan, bir Bizans, bir İran şiirinden... Resim, heykel, yazın gibi hangi sanat dalından bir ürün ortaya koyarsa koysun, bunu, oksijeni bol bir ortamda oluşturmuş bir sanatçımızdır o.

Bu parçadaki altı çizili söz, anlatılan sanatçının hangi özelliğini belirtmek için kullanılmıştır?

- A) Edebiyatın, bütün sanatların temeli olduğunu düşünme
- B) Yapıtlarını oluşturmada ayrıntılara önem verme
- C) Edebiyatımızla başka edebiyatlar arasındaki benzerlikleri yansıtmama
- D) Herkesçe bilinmeyen sanat ürünlerini ortaya çıkarma
- E) Çok zengin bir sanatsal kaynaktan beslenme

4. Okuduğumuz romanlar, öyküler yazınsallığın toprağında üretilmiş uydurmacalardır bir bakıma. Ne var ki okuma eyleminin doğasından gelen bir yönlendirmeye unutuyoruz bunu. Okurken, içinde bulunduğumuz ortamdan kopuyor, yazınsal ürünlerin bize sunduğu dünyayı gerçek yaşamın üstüne çıkarıyoruz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yansıtılan çirkinlikleri görmekten kaçınma
- B) Asıl gerçeğin okuduklarımız olduğuna inanma
- C) Anlatılanları düş gücüyle sınırlandırma
- D) Yaşamı değişik boyutlarıyla algılama
- E) Olayları, olguları kişisel ölçütlerle değerlendirme

Diğer sayfaya geçiniz.

5. Neredeyse elli yıldır sanat çevreleriyle içli dışlıyım. Nice yazar tanıdım. Kimileri düş kırıklığına uğratmadı beni. Kimilerini ise tanıdığımı tanıyacağıma pişman oldum. Birçok ünlü yazar için: "Keşke hiç karşılaşmasaydım onunla; köşemde oturup güzel güzel kitaplarını okusaydım." diye düşündüm. Ne yalan söyleyeyim, o yazarların kitaplarını okumaktan aldığım tat, kişiliklerinin karaltısıyla gölgelendi.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı yazarları kişisel özellikleriyle tanımanın, onların yapıtlarından duyulan hazzı azaltması
- B) Sanatçıları gerçek yönleriyle tanıyamamanın okurları onlardan uzaklaştırması
- C) Yaşamdan kopuk bir yazarın, yapıtlarıyla okur üzerinde olumsuz izlenimler yaratması
- D) Kendini yapıtlarında gizleyen sanatçıların, güç okunması
- E) Yazarların yaşamlarıyla yapıtlarının belirli yönlerden örtüşmesi
6. (I) Ortaokul yıllarımda arkadaşlarla dersten çıkar çıkmaz, okulumuzun bulunduğu tepeden iner, güzelim gül bahçeleriyle çevrelenmiş evlerin önünden geçerek kıyıya koşardık. (II) Dalgalarla oynarken içimizden biri bağırdı: "Yunuslar geçiyor!" (III) Sonraları hangi denize baksam, böyle sürü halinde geçen yunuslar canlanırdı gözlerimde. (IV) Açıklardaki tek bir yunusu fark edip sevinç çığlıkları atanları gördükçe gerçekten çok etkilenirdim. (V) Yıllarca yunusların sürü sürü gözlerimin önünden geçtiğini, zamanın hepimizi, az rastlanan anların son tanıklarına çevirdiğini nasıl anlatabilirdim onlara?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yakınma söz konusudur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Bir yazar şöyle diyor: "Düşüncenin canı kısa sözde, onun yoğun anlatımındadır."

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Derinliği olmayan düşünceler daha kolay anlaşılabilir.
- B) Güçlü anlatım, sağlam bir düşünce yapısı gerektirir.
- C) Bir düşünceyi özetlerken ana noktalar üzerinde durmak gerekir.
- D) Sözü uzatmak, anlatımı gereksiz sözlerle doldurmak düşünceyi gölgeler.
- E) Kısaltılarak anlatılan bir düşünceyi, hemen herkes anlayabilir.

8. (I) Sanatçı bu yapıtında, öteki yapıtlarından değişik bir yöntem izleyerek bireylerin gündelik yaşamdaki çatışmalarını anlatmaktan kaçınıyor. (II) O, bu yapıtında çok farklı bir düşünceden yola çıkarak yazdıklarını, dünün bugünü, bugünün de yarını aydınlatacağı düşüncesine dayandırıyor. (III) Bunun için de kent ve köy yaşamından değişik kesitler sunuyor. (IV) Kurmacasal öğelerin dışına çıkmadan gerçekçi karakterler çiziyor. (V) Bu tutumuyla okuyucuyu, derinden etkileyen renkli bir roman ortamına taşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisiyle "Sanatçı, kimi durumlarda tarihçinin görevini de üstlenen bir yaklaşım içinde olur." cümlesi arasında anlamca bir ilişki kurulabilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Her ressam, aynı doğa parçasını tuvaline farklı biçimlerde yansıtır. ----

Bu cümlelerin sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olmaz?

- A) Doğa, her sanatçı için değişmez bir konu alanıdır.
B) Çünkü olaylara, durumlara bakış açısı sanatçıdan sanatçıya değişir.
C) Bu, aynı zamanda biçimle ilgili bir durumdur.
D) Bunda sanatçının doğayı algılama biçiminin etkisi vardır.
E) Bunu, yaratıcılığın bir gereği sayabiliriz.

10. Bu sanatçımız kendisine söylenen: "Eline sağlık, resimlerin çok güzel olmuş." türünden basmakalıp sözlerin kendisine bir şey kazandırmayacağına inanır. Çünkü ----

Bu cümlelerin sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olmaz?

- A) onun için önemli olan, yansıtmak istediklerinin anlaşılıp anlaşılmadığıdır.
B) o, yöneltilen eleştiriler doğrultusunda kendisini geliştirecektir.
C) onun için sanat, insanları etkileme, belirli duygularla donatma işidir.
D) o, yapıtın biçim ve içerik yönünden eleştirilmesinden yanadır.
E) o, eleştirinin işlevsel bir nitelik taşımasını ister.

11. Bir güvercin ... Beni görünce ürktü . Acaba açık

kalan pencereden mi girdi içeriye ? Oradan oraya

uçuyor, dışarı çıkacak bir yer arıyor ! Maviliği, belki

de çok uzaklardaki gemileri görüyor .

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisindeki noktalama işareti yerinde kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Bu kent , bahar aylarında , doğaseverlerin , yü-

rüyüşçülerin , bisikletlilerin , piknikçilerin gözde-

si durumunda. Küçük limanı , yeni yapılan baraj

gölü , çam ormanlarıyla bezenmiş tepeleri ,

kır kahveleriyle kent yorgunlarına sığınak oluyor.

Aşağıdakilerin hangisinde verilen virgüller (,) işlev bakımından birbirinden farklıdır?

- A) I. ve II. B) III. ve IV. C) IV. ve V.
D) VI. ve VII. E) VII. ve VIII.

13. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

- A) Bu kitap, ilk basımının üzerinden yirmi yıl geçtikten sonra, yeniden yayımlandı.
B) Çiçekcinin yeni açtığı dükkân çok iyi çalışıyor.
C) Bir yapıtın kalıcılığını sağlayan birçok etken vardır.
D) Bu romanda yüzyılımızın temel sorunları yansıtıyor.
E) Başarılı olmak için düzenli ve sürekli çalışmak gerekir.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bu konudaki kararımı size bildirmeyeceğim.
- B) Konuşmasında bu konuya da değinecek.
- C) Bebeği bütün gün kardeşi oyalıyacak.
- D) Onun bu işi başaracağını söyleyebilirim.
- E) Onu kime verdiğimi anımsayamıyorum.

15. Yalnız yapıtlarının içeriğiyle değil, anlatımındaki ustalık, kullandığı dil ve hareketli anlatım tekniğiyle de edebiyatımızın büyük ustalarından biridir o.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) "Yapıtlarının" sözcüğü, hem yapım hem çekim eki almıştır.
- B) Ünsüz yumuşamasına uğramış sözcükler vardır.
- C) Bağlaç kullanılmıştır.
- D) Ad tamlamasının arasına sıfat girmiştir.
- E) "Yalnız" sözcüğü sıfat olarak kullanılmıştır.

16. (I) İçine kapanmış olan Anadolu dağları, sessizliğini, bilge dalgınlığında sürdürür zamanın akışı içinde. (II) Kendi dilince söyler türküsünü, kendi gönlünce sürer yaşamını. (III) Dağlar vardır, yüreğinden eski uygarlıklar gülümser çağımıza. (IV) İşte bundan dolayı birçok efsaneyi bağrında yaşatır bizim Anadolu dağları. (V) Anadolu'nun en eski sahiplerinden şimdikilere değin olanları anlatır bize.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi, çatısı bakımından geçişsizdir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki virgül (,) kaldırılırsa cümlelerin ögesinde değişiklik olur?

- A) Onun gibi, yapıtlarında kendini anlatan sanatçılar da var.
- B) O, romanıyla bir ilke imza attığını söylüyordu.
- C) Kardeşimin, atasözlerini ve deyimleri pek bilmediği ortaya çıktı.
- D) Ona, karşı takımın oyuncularından söz ettim.
- E) Yazdığı makalelerde, alıntı yaptığı kaynakları belirtirdi.

18. Aşağıdakilerin hangisinde iyelik eki aldığı için belgisiz zamir olan, adlaşmış bir sıfat kullanılmıştır?

- A) Kimi insanlar karlı havada araba kullanmıyor.
- B) Size başka bir gömlek verelim, dedi.
- C) Sinemalardaki hiçbir filmi kaçırmazmış.
- D) Bazısı işini ötekilerden erken bitirmiş.
- E) Bugün yine birkaç kitap aldım.

19. (I) Yüzlerce kişinin girip çıktığı büyük bir mağazanın önündeki geniş alanda rastlamıştım ona. (II) İki karo arasından, ince bir toprak aralığından uzatmıştı boynunu. (III) Arabaların park ettiği yerde, taşlar arasında, işi neydi bu taçyaprakları solgun gelinciğin? (IV) Bol topraktan beslenemediği için yüzü solgun kalan o gelinciği getiriyorum gözlerimin önüne. (V) Her gün yüzlerce kişinin otomobilleriyle geçtiği alanda, kendi dünyasında, ama iyi ama kötü yaşayıp gidiyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, bileşik bir fiil cümlesidir.
- B) II. cümlelerin yüklemi, öğrenilen (belirsiz) geçmiş zamanın hikâyesi ile çekimlenmiştir.
- C) III. cümle, birden fazla dolaylı tümleş içeren sözde soru cümlesidir.
- D) IV. cümle, içinde ad tamlaması bulunan bir devrik cümledir.
- E) V. cümledeki "geçtiği" sözcüğü isim-fiil eki almıştır.

20. Hiçbir şiiire başlarken, bunu umuda, umutsuzluğa, sevince ya da acıya yönlendireyim, diye başlamıyorum.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Gereksiz yere bağ-fiil kullanılmasından
B) Özne-yüklem uyumsuzluğundan
C) Gereksiz yere dolaylı tümleç kullanılmasından
D) Nesnenin adil (zahir) olarak kullanılmasından
E) Yanlış bağlaç kullanılmasından

21. Sözüünü ettiğiniz binayı ne gördüm ne de yerini bilirim.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Nesne eksikliğinden
B) Gereksiz yere bağlaç kullanılmasından
C) Tamlayan eksikliğinden
D) Yüklem olumlu olmasından
E) Tümleç eksikliğinden

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Doğanın güzelliğidir beni burada en çok etkileyen.
B) Bir ailenin verdiği insanüstü bir çabanın öyküsüdür bu.
C) Aslında gerçeğin ta kendisidir anlattıkları.
D) Tasarıları arasında ona yer yoktu aslında.
E) Şimdiye değin hiç karşılaşmamıştım böyle bir durumla.

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu kazada can kaybı yaşanmadı.
B) Söylenenleri pek de onaylamadı.
C) Yapıtları hâlâ unutulmadı.
D) Kimseye bir yararı dokunmadı.
E) İsteddiği başarıya ulaşamadı.

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Okuduğu romanda olaylar geliştikçe onun da heyecanı artıyordu.
B) Bir şey okurken ya da dinlerken tüm dikkatimi onun üzerinde yoğunlaştırmaya çalışırım.
C) Hiç beklemediğim bu davranışı karşısında ona nasıl bir tepki göstereceğimi bilemedim.
D) Büyük kentlerde insanlar, sürekli bir koşuşturma içindedir.
E) Gelişme çağındaki gençler, kendinin ve çevrenin yönlendirmesiyle yanlış yapabilirler.

25. (I) Resim ve heykel sanatçıları insan elleri üzerinde çok durmuşlardır. (II) Ortaçağdan bu yana, ressamların yaptığı portrelere baktığınızda gözlerden çok, ellerin öne çıktığını görürsünüz. (III) Gergef üzerinde dolaşan, çenesini avuçları içine alan, vücut boyunca sarkan eller... (IV) Mutluluğun parlıtısını, kaygıların kaynaşmasını, yaşamaktan usanışı hep bu ellerde görürsünüz. (V) Bundan on binlerce yıl önce insan daha kafasıyla düşünemezken elleriyle düşünmüş. (VI) İnsan geometri bilmeden su bentleri yapmış, matematik bilmeden parmaklarıyla saymış, sanat ve güzellik üzerine hiçbir bilgisi yokken mağara duvarlarını, bugün usta ressamların bile yapamayacağı resimlerle donatmış. (VII) Bilimsel ve sanatsal yaratılar konusunda övündüğümüz ne varsa hepsini, insan elinin çağlar boyunca yaptığı hareketlere borçluyuz.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

26. (I) Romanlar vardır, daha ilk sayfasında olay örgüsünün çekim alanı içine alır okurunu. (II) Kan basıncını yükselten heyecanlar yaratır okurda. (III) Kimi romanlar da vardır, dilsel örüntüsüyle okurun aklına olduğu kadar yüreğine de seslenme yolunu seçer. (IV) Romanda özgünlük, derinlik, çok yönlülük aranır. (V) Daha doğrusu, okurun, okuma eylemine tüm varlığıyla katılımını sağlar. (VI) En yüksek coşkuları, estetik tutkulara dönüştürür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

27. Doğuda dağlar kar altında yatarken bahar geldi dağlarına Ege'nin. Yeşille kucaklaştı toprak; dağ taş yemyeşil. Sanki papatya denizi Datça, göz alabildiğine uzanan. Bahar kokuyor her yer. Kırlar rengârenk çiçek...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğanın kişileştirildiği
B) Karşıt anlamlı sözcüklerin bir arada kullanıldığı
C) Karşılaştırmaya başvurulduğu
D) Bahara özgü görüntülerin betimlendiği
E) Devrik cümlelerle anlatımın doğallaştırıldığı

28. Yazdıklarımın herkesçe okunmasını istiyorum. Beni okuyanların, kitaplarımda kendinden bir parça bulabilmesini, yüreğine seslenen bir şeyler yakalayabilmesini istiyorum. Çünkü önemli olan, okurun, kitapla ve yazarla sıcak bir bağ kurabilmesidir. Bu nedenle olabildiğince duru bir dil, yalın bir anlatım yeğliyorum. Kimi zaman kısa cümlelerim yadırganıyor; ama ben bunu bilinçli olarak yapıyorum. ----; ancak benim seçimim yalınlıktan yana. Bu sadelik içinde okurun yüreğine ve beynine ulaşabiliyorsam ne mutlu bana.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Ben de bilirim yarım sayfa süren tümceler kurmayı, süslü ve ağırdal bir dil kullanmayı
B) Zaten her konu kendi biçim ve biçimini birlikte getiriyor
C) Ben, sanat yapmak adına anlaşılmaz olmayı seçenlerden değilim
D) Her yazarın anlatımını renklendiren ilginç söz buluşlarından yararlanırım
E) Yazarken, sözcükleri seçmede ince eleyip sık dokuyorum

29. Edebiyatta olup bitenleri, edebiyatın canlılığını, yazarın verimliliğini hatta yapıtlarının başarısını ya da başarısızlığını kuşaklarla, yaşla değerlendirmek çoğu zaman bizi yanlışlığa götürür. Dostoyevski en büyük iki yapıtından birini, "Karamazof Kardeşler"i ölmeden hemen önce bitirdi. Thomas Mann ise gene en büyük iki yapıtından biri olan, "Buddenbrook Ailesi"ni bitirdiğinde daha yirmi altı yaşındaydı. Bu iki yazar da ömürlerinin erken ve geç dönemlerinde başka birçok kitap yazdılar. Bu örnekler bize ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) yazarların, yeni dünyalar kurma çabasıyla sürekli bir arayış içinde olduklarını gösteriyor.
B) bir yazarın yapıtlarının hep birbirine benzemesinin yaratabileceği güçlükleri hatırlatıyor.
C) yazarların, yazma ve yaratma gücünün yaşla açıklanmayacak bir olgu olduğunu gösteriyor.
D) yazarların kimi dönemlerde kalıcı ürünler verdiğini; ancak bunu sürdürmenin güç olduğunu kanıtıyor.
E) yazarların, yeni konular bulduklarında daha çok çalışmalarını gerektiğini yansıtıyor.

Diğer sayfaya geçiniz.

30. Ünlü eleştirmenlerimizden biri: "Deneme yazıyorsanız belli bir birikiminiz, söyleyecek sözünüz olmalı." diyor. ---- Çünkü onun hem engin bir bilgi birikimi hem de söyleyecek pek çok sözü var.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Kendisi de öyle bir eleştirmen olmak istiyor.
B) Bu söz o yazarımıza çok uyuyor.
C) Kimileri onun bu görüşüne katılmıyor.
D) Bu nitelikleri taşıyan pek çok sanatçımız var.
E) Bu niteliklerden yoksunsanız eleştirmen sayılmazsınız.

31. Konuşurken yeterince düşünüp en uygun sözü ve söyleyişi bulmaya zaman yoktur. Ama yazdığımız bir yazıyı her okuyuşta, o yazıdaki, dalgınlıktan, dikkatsizlikten doğan yanlışları görüp düzeltme; düşünme ve araştırma eksikliklerini tamamlama, gereksiz bölümleri atma olanağı vardır. ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Kısacası her yazarın en çok önem verdiği nokta, sözcük seçimi olmalıdır.
B) Bunun için yazar, araştırmayı zorunlu kılan konuları işlemelidir.
C) Sözün kısası yazar, tümcelerini ayrıntılarla doldurmaktan kaçınmalıdır.
D) Bu nedenle her yazar, yazısını gün ışığına çıkarmadan önce döne döne denetlemelidir.
E) Açıkçası yazar, konuşma dilini değil, yazı dilini kullanmalıdır.

32. Güzel yazıya giden yol, bir bakıma doğru yazıdan geçer. Bir sanatçı ne denli özgürce davranırsa davranırsa yine de dilin bilinen kurallarını bütünüyle görmezlikten gelemes. Kendince birtakım denemelere girişebilir; sözcüklerin cümle düzenine dönüşmesiyle ilgili sınırları aşan yeni cümle kalıpları oluşturmaya yönelebilir. ---- Bunların üzerine çıkamaz ozanlar, yazarlar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Aslında başarıya da ulaşabilirler bu çabalarında.
B) Ne var ki belirli bir birikime sahip olmaları gerekir.
C) Bunun için, kendinden önceki örnekleri benimseyerek işe başlayabilirler.
D) Doğaldır ki emek ister doğru ve güzel yazmak.
E) Ama yine de dilin yasalarıyla sınırlıdır özgürlüğü.

33. ---- Bir sözcük tek başınayken ses ve anlam yönünden etkileyici özellikler taşımayabilir. Ancak aynı sözcük cümlede öteki sözcüklerle yan yana geldiği zaman etkileyici nitelikler kazanır. Kısaca şunu demek istiyorum: Bir yapıtta anlatımın sağlamlığı, sözcüklerin seçimine ve bunların yerli yerinde kullanılmasına bağlıdır.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Bir yazıya başlarken akla ilk gelen sözcük en uygun sözcüktür.
B) Dillerin söz dağarcığı birbirinden farklıdır.
C) Sözcüklerin gücünü kullanımları belirler.
D) Düşünceleri, gelişigüzel söylemekten kaçınmak gerekir.
E) Süslü ve özentili anlatım iyi düşünmemekten kaynaklanır.

34. Başarılı şairlerin hepsi, kendilerinden önceki şairlerin şiirlerini okuyarak öğrenmişlerdir şiir yazmayı. Kendi başınıza da olsa, bir ustanın denetiminde de olsa, şiir yazmayı öğrenmek için ne yapmanız gerektiği bellidir: Beğenilen şiirleri teker teker okuyacak, değerlendirecek, işin sırrına varmaya çalışacaksınız. Şöyle bir okuyup geçmekte değil işin sırrı. Her şairi, her şiiri ayrı ayrı, titizlikle irdelleyeceksiniz. Sözcükleri nasıl seçmiş, nasıl birbirine bağlamış? Dizeleri nasıl kurmuş? Bu türden birçok sorunun yanıtını ararken bütün emeğiniz boşa da gidebilir. Bu nedenle, ---

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Şairliğe özenen bir insanın şiiri zevk almadan okuması düşünülemez.
- B) Şiir yazarlar, kimi sıkıntılara katlanmanın yanı sıra amacına ulaşamamayı da göze almalıdır.
- C) Şiir yazabilmenin ilk koşulu, iyi şiiri kötüden ayırabilmektir.
- D) Kötü şiirler, üzerinde uzun uzun çalışılmadan, değişik denemeler yapılmadan yazılanlardır.
- E) Şiirin yapısını, doğasını kavramamış insanlar, kendilerini şair sanıyorlar.

35. Yazdığım şiirleri sesli olarak okurum ilk önce, kulağıma hoş geliyorsa değişiklik yapmam. Ama fazla ya da kulağı tırmalayan sözcükler varsa onları atarım, değiştiririm. Çünkü şiir gereksiz sözcüğü kaldırmaz. Ayrıca, yıllar sonra yeniden okuduğumda, beni ilk günkü gibi etkileyebilecek mi, diye düşünürüm. Öyle şiirler vardır ki her gün okusanız bıkmazsınız. Yazdığım şiirlerin de böyle olması için gayret ederim.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Şiirlerinizi yoğunlaştırmak, kalıcı kılmak için nelere dikkat edersiniz?
- B) Eleştirmenlerin şiirlerinizi yeterince değerlendirmemesini neye bağlıyorsunuz?
- C) Şiirlerinizi yazarken okurların beklentisini göz önünde bulundurur musunuz?
- D) Başka şiirlere, şairlere öykünmemek için nasıl bir yol izliyorsunuz?
- E) Şiirlerinizdeki duygusal zenginliği nasıl sağlıyorsunuz?

36. Bu yazımız, anılarını anlatırken araya başka yazarların anılarını, düşünürlerin anılar üzerine söylediklerini de katıyor. Böylece yazdıkları, okurda, anlatılanların içinde oluşturulmuş yeni bir metin tadı da bırakıyor.

Bu parçada sözü edilen yazarın böyle bir yol izlemesinin amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Anı türünün, öteki yazınsal türlerden üstün olduğunu gösterme
- B) Kendi yaşamıyla başkalarının yaşamı arasındaki benzerlikleri ortaya çıkarma
- C) Yazılanların yaşanmışlığını kanıtama
- D) Okurlarda, kendi anılarını yazma isteği uyandırma
- E) Anlatılanlara, okurun değişik açılardan bakmasını sağlama

37. Büyüklerinin çizdiği yolda, kendi ülkesinde ve başka ülkelerde iyi bir öğrenim görmüştür. Girdiği her işte, onları onurlandırıp gururlandıracak başarılar kazanmıştır. Parasal yönden tam bir özgürlük içindedir. Ancak ne para ne başarı mutluluk verir ona. Çünkü gerçekleştirdikleri ve gerçekleştirmeye çalıştıkları, kendi tutkuları, özelemleri ve düşleri değildir. Kendisi için çizilmiş bir yolda yürümüştür hep; yalnız ve mutsuzdur bu yüzden.

Bu parçada anlatılan kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Varlıklı bir aile ortamında yetişmenin rahatlığını yaşamıştır.
- B) Başarıya ulaşmak için değişik sıkıntılara katlanmıştır.
- C) Edindiği varlığı gönlünce harcama olanağı bulamamıştır.
- D) Yaşamını, başkalarının yönlendirmelerine göre sürdürmüştür.
- E) Gerçekleştiremediği düşünceleri, gerçekleştirebildiklerinden fazladır.

Diğer sayfaya geçiniz.

38. Her yazınsal dil, konuşma dilinin toprağında çiçeklenir. Günlük dilin, konuşma dilinin sıcaklığını örgüsünde taşımayan yazınsal dil, ister istemez donuklaşır, yapaylaşır. Bu gerçeğin ayırımında olan yazarımız, anlatımını konuşma dilinin sunduğu olanaklarla donatıp zenginleştiriyor. Onun, okunurluk katsayısını yükselten etkenlerden biri de budur. Kısacası, Türkçenin derin sularında yüzen, yazılarını çok yönlü bir değerlendirmeden geçirerek oluşturan bir yazarımızdır o.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir yargıdır?

- A) Bir yapıtın değeri konusunda ölçülmez.
- B) Ancak okurların anlayabildiği yapıtlar kalıcı olabilir.
- C) Anlatımları günlük dile dayanmayan yapıtlar başarılı olamaz.
- D) Yazınsal dilin kullanımı yazardan yazara değişir.
- E) Yazınsal dille oluşturulan yapıtların tadına herkes varamaz.

39. Dil, kuralları dilbilgisi kitaplarına sığmayacak kadar karışık, sayısız inceliklerle dolu, büyümlü bir iletişim aracıdır. Esnek, canlı, gelişmeye, değişmeye açık bir sistemdir. Bu nedenle dilin kullanamadığımız zenginliklerinin, kullanabildiklerimizden çok daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bunun içindir ki günümüzde kullandığımız dil, yarınki dilin çok gerisinde kalacaktır. Buna dayanarak şunu söyleyebiliriz: Bir yandan bugünkü dille iletişim kurarken bir yandan da ayrıma varmadan geleceğin dilini yaratıyoruz.

Bu parçaya dayanarak, dille ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Çok yönlü nitelikler içerdiğine
- B) Anlatım gücünün sözcük sayısı ile ölçülemeyeceğine
- C) Bir değişim süreci içinde olduğuna
- D) Sunduğu olanaklardan yeterince yararlanılmadığına
- E) Belirli kalıplarla sınırlandırılmayacağına

40. Yazar, sözcüklerle oynarken hem bunların diziliş kurallarının hem de alışılmış kullanımlarının dışına çıkıyor. Bu yüzden de zaman zaman yanlışlar yapıyor. Ancak bunları, yazarın dili önemsemediğinden yaptığını söylemek istemiyorum. Sanıyorum bu yanlışlar onun, alışılmışın dışına çıkma, kendine özgü bir biçim ve söylem yaratma isteğinden kaynaklanıyor. Dilde denemelere girişiyor. Bu nedenle güncel, yazınsal söylemle, düşünsel söylemi kaynaştırmaya çalışıyor. Anlatımdaki gevşek dokululuk da bundan, bu kural tanımaz tutumundan kaynaklanıyor.

Bu parçadan, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Anlaşılır olmaktan kaçınmaya çalıştığı
- B) Dilde arayış içinde olduğu
- C) Başka yazarlara benzemek istemediği
- D) Değişik anlatım biçimlerinden yararlandığı
- E) Dili doğru kullanmadığı

41. İlgimi, kültürel konulara, yaşadığım kentin tarihine yönelttim. Bu da beni bir tür kedere itti. Ne var ki ben bunun altında ezilmedim. Çalıştım, uğraştım, kitaplarımı yazdım. Hayatımdan memnunum. Hiçbir arkadaşım benim için "hüzünlü" demez. "Sinirli, enerjik" diyebilir; ama belirgin niteliğim "hüzün" değil. Olsa olsa şunu söyleyebilirler benim için: "Kâğıdı, kalemi eline alınca kaleminin ucuna gelenler bunlardır."

Aşağıdakilerden hangisi, bu sözleri söyleyen yazara özgü bir nitelik değildir?

- A) Çabuk kızan, hareketli
- B) Ürünler ortaya koymak için çabalayan
- C) İçinde bulunduğu koşullardan şikâyetçi olmayan
- D) Yazdıklarıyla yaşadıklarını örtüştüren
- E) Kendi özelliklerini tanıyan

42. Gerçekte tepkileri önemsiyorum; ama onların esiri olmak istemiyorum. Her zaman okurla aramda bir mesafe bırakmaya çalıştım. Bu da hiçbir zaman başarılı olmamı etkilemedi. Öyle ki kitaplarım otuz dile çevrildi. Bu koşullarda, okuru memnun etme çabasına girmeyi gereksiz buldum; yalnızca kitaplarımı yazmaya çalıştım. Önceleri bunu yaparken zorlanıyordum. Ancak bunda direnince okur, zaman zaman anlamasa da beni kabullendi. Bu da bana çok büyük bir güç verdi. Ben istediğimi istediğim gibi yazarım. Okur da bana ve kitabıma yaklaşacaktır. Yani kitabım, okurun peşinden koşmayacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen yazarın bir özelliği değildir?

- A) Okurların eleştirilerini ön planda tutmama
- B) Okurun, giderek kitaplarını benimsediğine inanma
- C) Yazın ve yaratma alanında yeni bir çığır açma
- D) Yapıtlarını kendi düşüncelerine göre biçimlendirme
- E) Okurla içli dışlı olmaktan kaçınma

43. Sanatçıları eleştirel bir yaklaşımla değerlendirmekten asla kaçınmazdı. Her birinin iyi ve kötü yanlarını açıkça ortaya koyar, hayran olduklarını bile kıyasıya eleştirirdi. Bir gün Tolstoy gibi roman yazacağını söyler, bir başka gün La Fontaine gibi yazmaya yönelir ya da şiirlerinde halk ozanlarının kalıplarını kullanırdı. Sevdiği, beğendiği yazarlarla sürekli yarış içindeydi. Bunun için de yazdıklarını hiçbir zaman yeterli bulmazdı. Herkesçe beğenilen, övülen o ünlü yapıtı için yıllar sonra şöyle demişti: "Bugün yazsam öyle yazmazdım." Kısacası o, "Söylemek istediğim en güzel söz, henüz söylememiş olduğum sözdür." düşüncesini, yazma ve yaratma ilkesi olarak benimsemişti.

Bu parçadan, sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Yapıtlarında ulaştığı düzeye yetinmediği
- B) Okurlarını etkileme ve bilinçlendirme amacıyla yazdığı
- C) Kendi eleştirisini kendisinin yaptığı
- D) Sanatçılara yönelik düşüncelerini gizleme gereği duymadığı
- E) Etkilendiği sanatçıların izinde gitmeye çalıştığı

44. Eskiden beri çocuk yayınlarında "çocuğa göre" kavramıyla "çocukça" kavramını birbirine karıştırmışızdır. Bu yüzden, çocukların eline verdiğimiz yazılar, yapıtlar, onların yaşantılarına kapalı, sezgi ve düş güçlerini kamçulamayan, çocukça ürünlerdir. Bunların çoğu, çocuklara, içinde yaşayacakları kurmaca bir dünya sunmaz; onları, kendi dar dünyalarının sınırı dışına çıkarmaz. Kimi kalıplaşmış düşüncelerin aktarımı için birer araçtır yalnızca. Dokularına, yaşamın renkliliği, zenginliği sinmemiştir. Bu nedenle yazılı ve basılı simgeler evrenine karşı, açığa vurulmamış bir nefret geliştirir çocuklarda.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada çocuk yayınlarına yöneltilen eleştirilerden biri değildir?

- A) Şiddete dayalı konuları işleme
- B) Okurların anlatılanlarla özdeşleşmesini sağlamama
- C) Çocukların düşünce evrenini yeni düşüncelerle genişletmeme
- D) Okurların duygularını besleyen bir anlatımdan yoksun olma
- E) Çocukların ilgi alanını göz önünde tutmama

45. Okur, onun şiirlerini okurken derine indikçe yeni tatlarla, yeni bulgularla karşılaşacaktır. Sözün gizemli boyutlarının peşine düşecektir. Şiiri yeniden kurgulayacaktır. Bu anlamda, herkese açık bir şiir değildir onun şiiri. Art alanı alabildiğine geniş şiirlerdir. Tarihten felsefeye, değişik bilim dallarından devşirilmiş veriler, bunlarda birer motif olarak çıkar karşımıza. Kimi zaman da bu veriler, imgelere dönüşür; benzetmeler, mecazlar, istiareler biçiminde iç donanımını oluşturur şiirlerin.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen şairin bir özelliği değildir?

- A) Anlaşılabilirliği güç şiirler yazma
- B) Şiirlerini yazarken farklı alanlardaki çalışmalarından yararlanma
- C) Sanatsal bir söyleyişe başvurma
- D) Yoruma açık şiirler oluşturma
- E) Anlamca açık şiirleri değersiz bulma